

Sygn. akt VI GC 2812/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2019 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Państwowe spółki akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko **M. P.**

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda (...) Państwowe spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz pozwanej M. P. kwotę 3 617 złotych (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. kosztami procesu w pozostałym zakresie obciąża powoda (...) Państwowe spółkę akcyjną z siedzibą w W. uznając je za uiszczone.

Sygn. akt VI GC 2812/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 października 2017 roku złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanej M. P. kwoty 18 603,83 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi za okres od dnia 24 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że na podstawie umowy najmu wynajmował pozwanej M. P. należące do powoda powierzchnie usługowe. Zgodnie z umową powód zobowiązany był do oddania najemcy danej powierzchni do użytkowania, natomiast pozwana – do zapłaty umówionego czynszu wraz z dodatkowymi opłatami eksploatacyjnymi w wysokości ustalonej w treści umowy. Mając na względzie powyższe powód z tytułu nieuiszczonych opłat eksploatacyjnych wystawił na rzecz pozwanej faktury numer (...) na kwotę 9 051,42 złotych oraz numer (...) na kwotę 9 552,41 złotych, obie z terminem płatności do dnia 23 czerwca 2017 roku. Pozwana M. P., mimo wezwania do zapłaty, nie uiszczyła powyższych należności.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 08 listopada 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2001601/17 referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwana M. P. wniosła o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia oraz wskazując, że powód w żaden sposób nie przedstawił sposobu wyliczenia dochodzonej przez siebie kwoty i nie przytoczył sposobu ich ustalenia. W uzasadnieniu pozwana wskazała także, że powód domaga się od niej wynagrodzenia za bezumowne dostarczanie ciepła do wynajmowanego przez nią lokalu użytkowego w sezonach grzewczych 2014/2015 oraz 2015/2016, stąd roszczenie powoda jest przedawnione, a nadto w dokumentach rozliczeniowych, jakie otrzymywała pozwana powód wskazywał, że jej saldo wynosi wobec niego zero złotych.

Pismem procesowym z datą w nagłówku „dnia 29 marca 2019 roku” (k. 126-127 akt) powód (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. wskazał, że łącząca strony umowa najmu lokalu użytkowego o powierzchni 77,88 m² położonego przy ulicy (...) w K. nie zawierała postanowień dotyczących opłat za ogrzewanie, niemniej jednak pozwana korzystała z ogrzewania wytworzonego składnikami majątku trwałego (...) Państwowe spółki akcyjnej z siedzibą w W., co skutkowało obciążeniem jej z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, zaś stawki rozliczeniowe dla spornych sezonów grzewczych skalkulowane zostały w oparciu o postanowienia Regulaminu dostawy energii cieplnej dla potrzeb centralnego ogrzewania, dostawy wody i odprowadzania ścieków, dostawy energii elektrycznej, gazu ściekowego oraz wywozu nieczystości stałych obowiązującego u powoda. Nadto powód wskazał, że w przypadku, gdy ciepło jest wytwarzane w lokalnej kotłowni, co ma miejsce w przedmiotowej nieruchomości, podstawą kalkulacji są m. in. koszty opału, obsługi kotłowni, koszty amortyzacji kotłów, urządzeń, sieci przesyłowych, podatków od nieruchomości oraz innych opłat lokalnych (w tym opłata za emisję zanieczyszczeń), mediów niezbędnych do funkcjonowania układu grzewczego, bieżącego utrzymania, konserwacji, przeglądów okresowych i remontów. Powód wskazał, że na tej podstawie ustalono rzeczywiste koszty wytworzenia ciepła w przedmiotowym budynku i naliczono je pozwanej według stawki za m² w kwocie 8,31 złotych netto za sezon grzewczy 2014/2015 i w kwocie 10,56 złotych netto za sezon grzewczy 2015/2016.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 sierpnia 2008 roku (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. (jako wynajmujący) zawarł z M. P. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...), Sklep (...) „Odzież markowa N. i Używana” umowę numer (...), której przedmiotem było oddanie jej w najem pomieszczeń użytkowych o powierzchni 77,88 m² w budynku kolejowym przy ulicy (...) w K..

Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Umowa przewidywała zasady naliczania miesięcznego czynszu najmu i jego wysokość. Najemca był nadto zobowiązany do uiszczania opłat dodatkowych za dostawę wody i zrzut ścieków (§ 4 ust. 2).

Zgodnie z § 5 umowy, najemca zobowiązany był do zawarcia odrębnych umów w przypadku korzystania z dostawy energii elektrycznej i wywozu nieczystości stałych – z podmiotem świadczącym usługi w tym zakresie oraz w przypadku korzystania z ogrzewania – we własnym zakresie.

umowa najmu wraz z załącznikami – k. 128-132 akt, protokół zdawczo – odbiorczy – k. 133 akt

Do pomieszczeń użytkowych o powierzchni 77,88 m² w budynku kolejowym przy ulicy (...) w K. doprowadzona była instalacja centralnego ogrzewania i znajdowały się w nich żeliwne grzejniki. Budynek zasilany był w energię ciepłą poprzez znajdującą się w budynku kotłownię.

niesporne, a nadto: protokół zdawczo – odbiorczy – k. 139-142 akt

M. P. złożyła wniosek o odłączenie wynajmowanych pomieszczeń użytkowych o powierzchni 77,88 m² w budynku kolejowym przy ulicy (...) w K. od instalacji centralnego ogrzewania lokalnej kotłowni od sezonu grzewczego 2012/2013 roku.

(...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. nie wyraził zgody na powyższe.

pismo – k. 135

Umowa najmu numer (...) rozwiązała się z dniem 31 maja 2016 roku.

niesporne

M. P. począwszy od sezonu 2013/2014 nie zawarła umowy o dostarczania energii cieplnej z podmiotem świadczącym usługi w tym zakresie ani z (...) Państwowe spółką akcyjną z siedzibą w W..

M. P. korzystała z ogrzewania wynajmowanych pomieszczeń wytworzonego przez (...) Państwowe spółkę akcyjną z siedzibą w W., a dostarczanego jej do wynajmowanych pomieszczeń poprzez kotłownię znajdującą się w budynku.

niesporne

Uchwałą numer 664 z dnia 12 listopada 2013 roku (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. wprowadziły Regulamin dostawy energii cieplnej dla potrzeb centralnego ogrzewania, dostawy wody i odprowadzania ścieków, dostawy energii elektrycznej, gazu ściekowego oraz wywozu nieczystości stałych przewidujący m. in. w rozdziale 5 zasady dokonywania rozliczeń kosztów centralnego ogrzewania, gdy jego dostawcą jest (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W..

Zgodnie z § 3 powyższego regulaminu w przypadku stawki za energię ciepłą wytwarzaną w lokalnych kotłowniach wchodzących w skład majątku trwałego (...) Państwowe spółki akcyjnej z siedzibą w W., podstawą kalkulacji są następujące koszty: amortyzacji kotłów i urządzeń, sieci przesyłowych, podatków od nieruchomości i opłat lokalnych (w tym opłata za emisję zanieczyszczeń), mediów niezbędnych do funkcjonowania układu grzewczego (woda, ścieki, energia elektryczna), koszt opału (węgiel, koks, gaz, olej opałowy), obsługi kotłowni, wywozu pozostałości po spaleniu opału (żużel, popiół), bieżącego utrzymania, konserwacji, przeglądów okresowych i remontów, utrzymania i eksploatacji pomieszczeń, w których znajdują się urządzenia do wytwarzania ciepła i narzuty kosztów pośrednich. W oparciu o te koszty stawka wytworzeniowa (przesyłu ciepła) ustalana jest według zawartego w ust. 2 algorytmu.

regulamin dostawy energii cieplnej dla potrzeb centralnego ogrzewania, dostawy wody i odprowadzania ścieków, dostawy energii elektrycznej, gazu ściekowego oraz wywozu nieczystości stałych – k. 143v-156 akt, uchwała – k. 143 akt

(...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. w dniu 09 czerwca 2017 roku wystawił M. P. fakturę numer (...) na kwotę 9 552,41 złotych tytułem ogrzewania – K., ulica (...) (budynek przychodni) za okres od dnia 01 lipca 2014 do dnia 30 czerwca 2015 roku. Do ustalenia powyższej należności przyjęto stawkę w kwocie 8,31 złotych netto za m² powierzchni.

(...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. w dniu 09 czerwca 2017 roku wystawił M. P. fakturę numer (...) na kwotę 9 051,42 złotych tytułem ogrzewania – K., ulica (...) (budynek przychodni) za okres od dnia 01 lipca 2015 do dnia 31 maja 2016 roku. Do ustalenia powyższej należności przyjęto stawkę w kwocie 10,56 złotych netto za m² powierzchni.

faktury – k. 92, 93 akt

M. P. nie zgadzając się z powyższym obciążeniem zwróciła się do (...) Państwowe spółki akcyjnej z siedzibą w W. o wyjaśnienie i umorzenie należności za bezumowne korzystanie z ogrzewania wytworzonego składnikami majątku tej spółki.

Pismem z datą w nagłówku „dnia 11 września 2017 roku” (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. wezwał M. P. do zapłaty kwoty 18 603,83 złotych wynikającego z powyższych faktur, jednakże bezskutecznie.

przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 94 akt, pismo – k. 136, 137, 138 akt, pismo – k. 165-166, 167 akt

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie, który w dużej mierze pozostawał bezsporny pomiędzy stronami, Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd uwzględnił także zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich autentyczność i prawdziwość nie była przez strony kwestionowana, również i Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności oraz wartości i mocy dowodowej.

W niniejszej sprawie powód (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanej M. P. kwoty 18 603,83 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi za okres od dnia 24 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu, swoje roszczenie – zgodnie z treścią pozwu – wywodząc z łączącej strony umowy najmu, na podstawie której wynajmował pozwaną M. P. należące do powoda powierzchnie usługowe. Zgodnie z tą umową powód zobowiązany był do oddania najemcy danej powierzchni do użytkowania, natomiast pozwana – do zapłaty umówionego czynszu wraz z dodatkowymi opłatami eksploatacyjnymi w wysokości ustalonej w treści umowy. Mając na względzie powyższe powód z tytułu nieuiszczonych przez pozwaną opłat eksploatacyjnych wystawił na jej rzecz faktury numer (...) na kwotę 9 051,42 złotych oraz numer (...) na kwotę 9 552,41 złotych, obie z terminem płatności do dnia 23 czerwca 2017 roku, które nie zostały przez nią uiszczone.

Następnie pismem procesowym z datą w nagłówku „dnia 29 marca 2019 roku” (k. 126-127 akt) powód (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. wskazał, że łącząca strony umowa najmu lokalu użytkowego o powierzchni 77,88 m² położonego przy ulicy (...) w K. nie zawierała postanowień dotyczących opłat za ogrzewanie, niemniej jednak pozwana korzystała z ogrzewania wytworzonego składnikami majątku trwałego powoda, co skutkowało obciążeniem jej z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, zaś stawki rozliczeniowe dla spornych sezonów grzewczych skalkulowane zostały w oparciu o postanowienia Regulaminu dostawy energii cieplnej dla potrzeb centralnego ogrzewania, dostawy wody i odprowadzania ścieków, dostawy energii elektrycznej, gazu ściekowego oraz wywozu nieczystości stałych obowiązującego u powoda.

Nie ulega wątpliwości, że w oparciu o wskazane przez powoda w pozwie okoliczności faktyczne, sprawa niniejsza podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, bowiem zgodnie z art. 505¹ pkt 1 k.p.c. przepisy o postępowaniu uproszczonym stosuje się w sprawach o roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych (według stanu prawnego na dzień wniesienia pozwu) oraz w sprawach o zapłatę czynszu najmu lokali mieszkalnych i opłat obciążających najemcę oraz opłat z tytułu korzystania z lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej bez względu na wartość przedmiotu sporu.

Zgodnie zaś z treścią art. 505⁴ § 1 k.p.c. zmiana powództwa jest niedopuszczalna. Przepisów art. 75 – 85 k.p.c. oraz art. 194 – 196 k.p.c. i art. 198 k.p.c. nie stosuje się. Powyższy przepis stanowi niewątpliwie odstępstwo od obowiązujących w zwykłym procesie zasad dopuszczających przedmiotową zmianę powództwa (art. 193 § 1 k.p.c.) oraz zmiany podmiotowe. Trzeba przy tym wskazać, że obowiązujący w postępowaniu uproszczonym zakaz przedmiotowej zmiany powództwa jest zakazem bezwzględny, co oznacza, że dotyczy zarówno zmiany żądania, jak również zmiany podstawy faktycznej żądania zgłoszonego w pozwie. Należy tym samym przyjąć, że czynność procesowa strony powodowej zmierzająca do przedmiotowej zmiany powództwa jest bezskuteczna nawet wtedy, gdy nowe żądanie nadaje się również do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym.

Powództwo identyfikowane jest przez żądanie i jego podstawę faktyczną. Przedmiotowa zmiana powództwa może polegać na przekształceniu obu tych elementów składowych, bądź jednego z nich. Może zatem wyrażać się w zmianie

ilościowej, polegającej na rozszerzeniu albo ograniczeniu pierwotnego żądania, bądź jakościowej prowadzącej do zmiany żądania – jego przedmiotu albo rodzaju żądanej ochrony prawnej – lub polegać na przekształceniu podstawy faktycznej powództwa (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 02 grudnia 2004 roku, sygn. akt II CK 144/04, podobnie w wyroku z dnia 20 października 2005 roku w sprawie o sygn. akt IV CK 298/05).

Zmiana podstawy faktycznej żądania polega zaś na uzasadnieniu tego samego żądania innymi okolicznościami faktycznymi. O zastąpieniu podanej pierwotnie podstawy faktycznej, nową podstawą w sprawie o świadczenie można mówić wtedy, gdy zmiana okoliczności faktycznych powoduje, że żądanie (choć tak samo sformułowane, np. dotyczące zapłaty takiej samej sumy pieniężnej) nie jest już tym samym, gdyż inne jest materialnoprawne źródło obowiązku, którego realizacji powód dochodzi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 09 listopada 2004 roku, sygn. akt V CK 246/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1998 roku, sygn. akt III CKN 32/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 96).

W przedmiotowej sprawie zgodnie z treścią żądania pozwu powód (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się żądanej kwoty tytułem opłaty eksploatacyjnej, do uiszczenia której pozwana M. P. była zobowiązana na podstawie umowy najmu, jaka łączyła strony, by następnie w odpowiedzi na zarzuty pozwanej zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty, w piśmie procesowym z datą w nagłówku „dnia 29 marca 2019 roku” (k. 126-127 akt) wskazać, że łącząca strony umowa najmu lokalu użytkowego nie zawierała postanowień dotyczących opłat za ogrzewanie, niemniej jednak pozwana korzystała z ogrzewania wytworzonego składnikami majątku trwałego powoda, co skutkowało obciążeniem jej z tytułu „bezumownego korzystania z nieruchomości”.

Mając na względzie powyższe w ocenie Sądu powód (...) Państwowe spółka akcyjna z siedzibą w W. dokonał zmiany powództwa w zakresie jego podstawy faktycznej, początkowo bowiem swoje roszczenie wywodził z umowy najmu, a następnie z bezumownego korzystania przez pozwaną z dostarczanej przez powoda energii cieplnej. Niewątpliwie zatem inne jest materialnoprawne źródło obowiązku, którego realizacji powód dochodzi w niniejszym procesie.

W związku zaś z tym, że w postępowaniu uproszczonym zmiana powództwa jest niedopuszczalna, Sąd pominął tę zmianę na podstawie art. 505⁴ § 1 k.p.c. i rozstrzygnął o żądaniu powoda (...) Państwowe spółki akcyjnej z siedzibą w W. na podstawie faktycznej zgłoszonej w pozwie, tj. wynikającej z umowy najmu.

W tej sytuacji, to rolą powoda (...) Państwowe spółki akcyjnej z siedzibą w W. było wykazanie, że łączyła go z pozwaną umowa najmu lokalu użytkowego, w związku zaś z najmem którego wynikało dla powoda roszczenie o zapłatę za dostarczoną pozwaną energię cieplną. Tymczasem w zasadzie niesporną okazała się okoliczność, że łącząca strony umowa najmu lokalu użytkowego o powierzchni 77,88 m² położonego przy ulicy (...) w K. nie zawierała postanowień dotyczących opłat za ogrzewanie, co jednoznacznie wyklucza, ażeby roszczenie powoda o zapłatę za dostarczone pozwaną ciepło miało swoje źródło w umowie łączącej strony niniejszego procesu (najmu, czy sprzedaży).

Niezależnie jednakże od powyższego wskazać należy, że nawet gdyby uznać dokonaną zmianę powództwa za dopuszczalną (czemu Sąd zaprzecza), powództwo i tak podlegałoby oddaleniu z uwagi na niewykazanie wysokości dochodzonego roszczenia.

Zakładając, że powód wywodził swoje roszczenie z faktu, iż pozwana bez zawarcia z powodem umowy pobierała energię cieplną dostarczaną przez powoda, wskazać należy, że okoliczność ta pozostawała bezsporna między stronami co do całego okresu objętego żądaniem pozwu, to jest za sezon grzewczy 2014/2015 i 2015/2016, pozwana na żadnym etapie postępowania nie zaprzeczała bowiem, by z ogrzewania korzystała. Nie było między stronami również sporu co do tego, iż zawierając umowę o najem lokalu pozwana zobowiązała się zawrzeć indywidualną umowę o dostarczanie energii cieplnej (ogrzewanie) we własnym zakresie, co wynika wprost z treści § 5 umowy (k. 128-130 akt). Niewątpliwie zatem pozwana była świadoma, iż ciąży na niej obowiązek zawarcia umowy z dostawcą energii cieplnej do najmowanego lokalu i korzystając z ciepła wytwarzanego przez powoda czyni to bez podstawy prawnej (w postaci łączącej strony w tym zakresie umowy). Nie było też wątpliwości, co wynika z treści protokołu zdawczo – odbiorczego, że do najmowanego lokalu doprowadzona była instalacja centralnego ogrzewania i znajdowały się tam grzejniki.

Podstawą prawną roszczenia w takiej sytuacji stanowić mógł więc przepis art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 755), zgodnie z treścią którego w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy – od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię – opłatę w wysokości określonej w taryfie, przy czym taryfa to zbiór cen i stawek opłat oraz warunków ich stosowania opracowany przez przedsiębiorstwo energetyczne i wprowadzany jako obowiązujący dla określonych w nim odbiorców w trybie określonym ustawą.

Powód niewątpliwie – w myśl definicji zawartej w art. 3 ust. 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 755) jest przedsiębiorstwem energetycznym, gdyż prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej, co wynika z dotyczącego powoda odpisu z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

W niniejszej sprawie powód wskazał, że stawki rozliczeniowe dla spornych sezonów grzewczych skalkulowane zostały w oparciu o postanowienia Regulaminu dostawy energii cieplnej dla potrzeb centralnego ogrzewania, dostawy wody i odprowadzania ścieków, dostawy energii elektrycznej, gazu ściekowego oraz wywozu nieczystości stałych obowiązującego u powoda, przy czym powód nie wykazał, że ceny i stawki opłat taryfy ustalonej przez powoda obowiązują w wyniku ich zatwierdzenia decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, a następnie prawidłowego ogłoszenia zgodnie z wymaganiami ustawy albo że ze względu na wielkość wytwarzanej energii nie był zobowiązany do posiadania koncesji, a w konsekwencji nie był poddany również obowiązkowi dotyczącemu wydawania taryf dla ciepła. Co jednakże najistotniejsze, we wskazanym przez siebie Regulaminie dostawy energii cieplnej dla potrzeb centralnego ogrzewania, dostawy wody i odprowadzania ścieków, dostawy energii elektrycznej, gazu ściekowego oraz wywozu nieczystości stałych nie wskazał on opłat za nielegalny pobór energii cieplnej domagając się zasądzenia, jak wynika z treści pisma procesowego powoda, kwoty stanowiącej w istocie cenę, jaką uzyskałby gdyby strony postępowania łączyła umowa sprzedaży energii cieplnej. Tymczasem opłata, o jakiej mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 755) stanowi opłatę ryczałtową wyliczaną w ściśle określony sposób na podstawie zmiennych wskazanych w stosownym rozporządzeniu. W konsekwencji powyższego roszczenie oparte na treści art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 755) podlegałoby oddaleniu jako niewykazane co do wysokości.

Jednocześnie wskazać należy, że ze względu na przewidzianą przez ustawodawcę możliwość dochodzenia przez przedsiębiorcę energetycznego roszczeń z tytułu nielegalnego pobierania energii na podstawie dwóch alternatywnych podstaw prawnych, oprócz powyższej, także zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 755) – na zasadach ogólnych, Sąd był zobowiązany ustalić, czy roszczenie objęte pozwem stanowiłoby odszkodowanie dochodzone przez powoda na zasadach ogólnych. Zasada ogólna, do której należało odwołać się w niniejszym sporze została wyrażona w art. 415 k.c., zgodnie z którym kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej wyrażonej w tym przepisie należą zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Nie ma wątpliwości co do tego, że powód dostarczał pozwanej energię cieplną ponosząc stosowne koszty, za którą nie otrzymywał zapłaty. Niewątpliwie pozwana była świadoma, iż ciąży na niej obowiązek zawarcia umowy z dostawcą energii cieplnej do najmowanego lokalu i korzystając z ciepła wytwarzanego przez powoda czyni to bez podstawy prawnej (w postaci łączącej strony w tym zakresie umowy), a więc zaniechanie pozwanej stanowiło opisany w prawie energetycznym delikt (tak również Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygn. akt IX GC 119/13). Szkodą w polskim prawie cywilnym jest uszczerbek, który nastąpił wbrew woli poszkodowanego, w prawnie chronionych dobrach, który wyraża się w różnicy pomiędzy stanem dóbr, jaki istniał i jaki mógłby się w normalnej kolei rzeczy wytworzyć, a stanem, jaki powstał na skutek zdarzenia wywołującego zmianę w dotychczasowym stanie rzeczy, z którym to zdarzeniem ustawodawca wiąże powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej (tamże). Szkody w niniejszej sprawie należy dopatrywać się w różnicy w majątku powoda w porównaniu z hipotetycznym stanem tego majątku w sytuacji, gdyby pozwana płaciła za dostarczoną jej energię cieplną. Związek przyczynowy pomiędzy działaniem pozwanej, która

zaniechała zawarcia umowy i pobierała energię ciepłą a szkodą powoda, który nie uzyskiwał należnych mu opłat za dostarczanie ciepła, jest wyraźny i nie budzi wątpliwości. Dla ustalenia odpowiedzialności mającej podstawę w art. 415 k.c. konieczne jest ustalenie winy osoby. Przez winę rozumie się naganną decyzję człowieka, odnoszącą się do podjętego przez niego bezprawnego czynu. W orzecznictwie przyjmuje się, że na podstawie prawa cywilnego winę można przypisać podmiotowi prawa, kiedy istnieją podstawy do negatywnej oceny jego zachowania z punktu widzenia zarówno obiektywnego, jak i subiektywnego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 września 2003 roku, sygn. akt IV CK 32/2002). Przy tym by móc mówić o winie, konieczne jest uprzednie ustalenie bezprawności czynu, przez którą należy rozumieć przekroczenie mierników i wzorców wynikających zarówno z wyraźnych przepisów, zwyczajów, utartej praktyki, jak i zasad współżycia społecznego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 września 1986 roku, sygn. akt IV CR 279/86). W rozpoznawanej sprawie oczywistym było, iż pozwana pobierała energię ciepłą bez zawarcia z powodem odpowiedniej umowy, co zostało przez samego ustawodawcę określone jako „nielegalny pobór”. Pozwana zatem bezprawnie dopuściła się działania na szkodę powoda, świadomie podjęła decyzję o działaniu wbrew prawu, co należy uznać za działanie obarczone winą.

Uznając trafność roszczenia powoda co do zasady, Sąd zobowiązany był, wobec kwestionowania przez stronę pozwaną nie tylko zasadności, ale i wysokości dochodzonej kwoty, do ustalenia, czy wobec nielegalnego poboru przez pozwaną ciepła, powód poniósł szkodę w wysokości 18 603,83 złotych, której domaga się w niniejszym procesie. W ocenie Sądu powód nie sprostał w tym zakresie obowiązkowi dowodowemu.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwana M. P. wniosła o oddalenie powództwa w całości wskazując, że powód w żaden sposób nie przedstawił sposobu wyliczenia dochodzonej przez siebie kwoty i nie przytoczył sposobu jej ustalenia.

W odpowiedzi na powyższe zarzuty, powód w piśmie procesowym wskazał, że stawki rozliczeniowe dla spornych sezonów grzewczych skalkulowane zostały w oparciu o postanowienia Regulaminu dostawy energii ciepłej dla potrzeb centralnego ogrzewania, dostawy wody i odprowadzania ścieków, dostawy energii elektrycznej, gazu ściekowego oraz wywozu nieczystości stałych obowiązującego u powoda. Nadto powód wskazał, że w przypadku gdy ciepło jest wytwarzane w lokalnej kotłowni, co ma miejsce w przedmiotowej nieruchomości, podstawą kalkulacji są m. in. koszty opału, obsługi kotłowni, koszty amortyzacji kotłów, urządzeń, sieci przesyłowych, podatków od nieruchomości oraz innych opłat lokalnych (w tym opłata za emisję zanieczyszczeń), mediów niezbędnych do funkcjonowania układu grzewczego, bieżącego utrzymania, konserwacji, przeglądów okresowych i remontów. Powód wskazał, że na tej podstawie ustalono rzeczywiste koszty wytworzenia ciepła w przedmiotowym budynku i naliczono je pozwanej według stawki za m² w kwocie 8,31 złotych netto za sezon grzewczy 2014/2015 i w kwocie 10,56 złotych netto za sezon grzewczy 2015/2016. W ocenie Sądu powyższe twierdzenia powoda są niewystarczające, by uznać, że wykazał on sposób – poddający się kontroli Sądu – wyliczenia żądanej przez siebie kwoty. Poza bowiem powyższymi twierdzeniami powód nie przedłożył żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, w jaki sposób owa końcowa stawka za ciepło w przeliczeniu na m² powierzchni została skalkulowana, jakie wartości i na jakiej podstawie przyjęto do ich ustalenia, mając na uwadze, że Regulamin dostawy energii ciepłej dla potrzeb centralnego ogrzewania, dostawy wody i odprowadzania ścieków, dostawy energii elektrycznej, gazu ściekowego oraz wywozu nieczystości stałych obowiązujący u powoda wskazuje skomplikowany wzór ustalania ich wysokości w oparciu o szereg elementów takich jak koszty opału, obsługi kotłowni, koszty amortyzacji kotłów, urządzeń, sieci przesyłowych, podatków od nieruchomości oraz innych opłat lokalnych (w tym opłata za emisję zanieczyszczeń), mediów niezbędnych do funkcjonowania układu grzewczego, bieżącego utrzymania, konserwacji, przeglądów okresowych i remontów.

W ocenie Sądu nic nie stoi na przeszkodzie, by uznać, że wysokością szkody poniesionej przez powoda byłaby kwota stanowiąca w istocie cenę, jaką powód uzyskałby, gdyby strony postępowania łączyła umowa sprzedaży energii ciepłej, jednakże wobec zarzutów pozwanej, kwotę tę i precyzyjny sposób jej ustalenia powód winien był udowodnić, czemu jednakże nie podolał. Zgodnie zaś z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001 roku (sygn. akt I PKN 660/00) samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą. Jeśli zaś strona nie przedstawia

dowodów, to uznać należy, iż dany fakt nie został wykazany (udowodniony). Tymczasem, jak już wskazano powyżej, powód poza ogólnikowym wyjaśnieniem sposobu ustalenia wysokości kwoty dochodzonej niniejszym pozwem, nie przedstawił żadnych dowodów, w tym dokumentów wskazujących np. na poniesione w poszczególnych sezonach grzewczych koszty branych pod uwagę elementów takich jak: koszty opału, obsługi kotłowni, koszty amortyzacji kotłów, urządzeń, sieci przesyłowych, podatków od nieruchomości oraz innych opłat lokalnych (w tym opłata za emisję zanieczyszczeń), mediów niezbędnych do funkcjonowania układu grzewczego, bieżącego utrzymania, konserwacji, przeglądów okresowych i remontów.

Odnosząc się natomiast do podniesionego zarzutu przedawnienia (co jest aktualne jedynie w przypadku roszczenia z tytułu pobierania energii cieplnej bez umowy, jako że bez wątplenia strony nie łączyła umowa sprzedaży w tym zakresie), wskazać należy, że był on chybiony.

Nielegalne pobieranie energii zdefiniowane zostało w art. 3 pkt 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 755) jako pobieranie energii bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo – rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo – rozliczeniowy.

Oznacza to, że nielegalny pobór energii nie jest oparty na tytule prawnym. Na gruncie prawa karnego czynność nielegalnego poboru energii (elektrycznej, gazowej, cieplnej, wodnej, atomowej – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2004 roku, sygn. akt IV KK 302/2003) jest przestępstwem przeciwko mieniu określonym w art. 278 § 5 kodeksu karnego, natomiast w sferze prawa cywilnego dopuszczenie się przez odbiorcę nielegalnego poboru energii jest czynem niedozwolonym. W niniejszej sprawie powód nie przekazał pozwanej prawa do pobierania ciepła, a pozwana nie nabyła tego prawa. W myśl art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 755) przeniesienie prawa do rozporządzania energią może być dokonane jedynie zgodnie z warunkami określonymi w umowie i nie ma prawnych możliwości dostawy energii bez zawarcia umowy lub wbrew jej postanowieniom (tak także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 23 marca 2010 roku, Lex numer 577252). Skoro zatem nielegalny pobór energii nie stanowi kontraktu pomiędzy stronami (umowy sprzedaży), lecz delikt cywilny (czyn niedozwolony), przeto w niniejszej sprawie zastosowanie ma art. 442¹ k.c., zgodnie z którym roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. Jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Reasumując, z regulacji zawartej w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 755) wynika, że osoba pobierająca nielegalnie ciepło ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za delikt prawa energetycznego, którym zgodnie z art. 3 punkt 18 tej ustawy jest m. in. pobieranie takiej energii bez umowy.

W sprawie zastosowanie zatem znajdzie przepis art. 442¹ k.c. co oznacza, że bieg trzyletniego terminu przedawnienia roszczenia powoda dochodzonego w niniejszej sprawie rozpoczął się najwcześniej z dniem zakończenia sezonu grzewczego (dnia 30 czerwca 2015 roku), skoro zaś pozew został wniesiony w dniu 17 października 2017 roku, to tym samym przedmiotowe roszczenie (także za późniejsze okresy grzewcze) nie uległo jeszcze przedawnieniu.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy bez znaczenia pozostawała podnoszona przez pozwaną okoliczność, że w dokumentach rozliczeniowych, jakie otrzymywała pozwana w związku z zakończeniem umowy najmu powód wskazywał, że jej saldo wynosi wobec niego zero złotych, skoro przedmiotowa należność nie wynikała z łączącej strony umowy.

W świetle powyższego Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 659 k.c. w zw. z art. 505⁴ § 1 k.p.c., a także w zw. z art. 415 k.c. w zw. z art. 57 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 755) w zw. z art. 6 k.c. stosowanymi a contrario oddalając powództwo.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. obciążając nimi powoda jako stronę, która postępowanie to przegrała i zasądając od niego na rzecz pozwanej M. P. kwotę 3 617 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, zaś w odniesieniu do pozostałych kosztów procesu – uznając je za uiszczone przez powoda.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 25 czerwca 2019 roku